imprimé sur www.torah-box.com/torah-pdf

שחיטתו בצפון וטעון מתנת בהונות וסמיכה ונסכים ותנופה וחזה ושוק ונאכל לזכרי כהונה ליום ולילה ולא הודו לו חכמים לר' שמעון מפני *שמביא קדשים לבית הפסול שמואל סבר לה כרבי שמעון בחדא ופליג עליה בחדא: שלשה דברי אגדה כתוב אחד אומר (א) °כי לא אחפוץ במות המת וכתוב אחד אומר °כי חפץ ה' להמיתם כאן בעושין תשובה כאן בשאין עושין תשובה כתוב אחד אומר °*כי *לא ישא פנים ולא יקח שוחד וכתוב אחד אומר °ישא ה' פניו אליך כאן קודם גזר דין כאן לאחר גזר דין כתוב אחד אומר °כי בחר ה' בציון וכתוב אחד אומר °כי על אפי ועל חמתי *היתה העיר הזאת למן היום אשר בנו אותה עד היום הזה כאן קודם שנשא שלמה את בת פרעה כאן לאחר שנשא שלמה את בת פרעה: שלשה דברי בורות אשתו של לוט מהו שתטמא אמר להם מת מטמא ואין נציב מלח מטמא בן שונמית מהו שיטמא אמר להן מת מטמא ואין חי מטמא מתים לעתיד לבא צריכין הזאה שלישי ושביעי או אין צריכין אמר להן לכשיחיו נחכם להן איכא דאמרי לכשיבא משה רבינו עמהם: שלשה דברי דרך ארץ מה יעשה אדם ויחכם אמר להן ירבה בישיבה וימעט בסחורה אמרו הרבה עשו כן ולא הועיל להם אלא יבקשו רחמים ממי שהחכמה שלו שנאמר °כי ה' יתן חכמה מפיו דעת ותבונה תני ר' חייא משל למלך בשר ודם שעשה סעודה לעבדיו ומשגר לאוהביו ממה שלפניו מאי קמ"ל דהא בלא הא לא סגיא מה יעשה אדם ויתעשר אמר להן [א] ירבה בסחורה וישא ויתן באמונה אמרו לו הרבה עשו כן ולא הועילו אלא יבקשו רחמים ממי שהעושר שלו שנאמר °לי הכסף ולי הזהב מאי קמ"ל דהא בלא הא לא סגי מה יעשה אדם ויהיו לו בנים זכרים אמר להם ישא אשה ההוגנת לו

ויקדש

תורה אור

יחזקאל יח

שמואל א ב

דברים י

במדבר ו

תהלים קלב

ירמיה לב

משלי ב

חגי ב

רש"י

שחיטתו בצפון ומתן בהונות וליום ולילה. כמו באשם ותנופה וסמיכה וחזה ושוק כמו בשלמים דבאשם ליכא סמיכה כדאמרינן במנחות בפ' שתי מדות: לבית הפסול. דלמא לא מצורע הוא והוי שלמים וממעט זמן אכילתן שטורף את הנותר ליום ולילה והיה לו לאוכלו בשני ימים: כוותיה בחדא. דאשם לא קבע: ופליג עליה בחדא. שאין אשם בא על תנאי: בן השונמית. שהחיה אלישע מהו שיטמא לאחר שהחיהו מי חשוב כמת: נחכם להן. נתייעץ בדבר: לאוהביו משגר ממה שלפניו. כך חכמה שהיא לאוהביו של מקום נותנה להם מפיו ולא מאוצר אחר: מאי קמ"ל. למה ליה למימר להו ירבה בישיבה הואיל וברחמים הדבר תלוי:

ויקדש

תוספות

עד תגלחת שניה שיעשה כשיטהר בודאי מן הצרעת או שמא לא יביא אשמו כלל כיון שאינו אלא ספק טמא וי"ל לו להביא להכשירו שום דבר ומה שמביא חטאתו ביום תגלחתו היינו כר"ע דאמר במסכת נזיר שאם גלח בשמיני מביא קרבנותיו בו ביום והכא זהו כמו גילוח בשמיני שהביא אותו מפני נזירות טהרה ומתנה על חטאתו אם טמא אני חטאתי זו חובתי לנזירות טומאה ועולה נדבה פירוש עולת בהמה שהיא ספק משום נזירות טומאה ואם טהור אני עולה זו חובתי וחטאת מספק ומגלח ראשו וזקנו וגבות עיניו כדרך שהמצורעים מגלחים ואחר גילוח זה כתוב בתוספתא (פ"ו) מביא עולת בהמה כו' ונראה שחסר כאן וסופר שלשים יום פירוש לימי נזירות טהרה וספק נזירות טהרה את מונה ואינו יכול לגלח לצרעתו תגלחת שניה הראויה להיות לסוף ח' ימים של ראשונה עד שירחוק עליו מן הדמים ושמא נזיר טהור הוא ומוזב לו להביא עולה מספק מחטאת ושלמים כדפירשתי לעיל לפיכך יביא כחטאת והשלמים עד סוף נזירות טהרה שיגלח אחר טהרת צרעתו בודאי ומתנה על העולה שהוא מביא עכשיו ואומר אם טמא אני פירוש אם טמא הייתי בתגלחת ראשונה העולה ראשונה היא נדבה וחטאת העוף חובה וזו הבאה חובה ואם טהור אני עולה ראשונה היא חובה וזו נדבה כי תגלחת זו של עכשיו אינה כלום שאינה צריכה לא לנזירות ולא לצרעת כי אם הראשונה היתה של נזירות טהרה א"כ לא היה מצורע שימי צרעתו אינן עולין לימי נזירות כדאמרינן בפרק מי שאמר הריני נזיר מגלח (נזיר יז.) וכן בפ' ב' נזירים (שם דף ס:) וחטאת העוף שהבאתי אז ספק ומגלח ראשו וזקנו וגבות עיניו כדרך שהמצורעים מגלחים וזו היא תגלחת שניה של מצורע הראויה להיות בסוף ז' ימי ספירות מתגלחת ראשונה אלא שאינו יכול לעשות עד עכשיו מפני ספק נזירות שעליו שגילוח ספק מצורע אינו דוחה איסור גילוח נזיר כדפירשנו רבי שמעון אומר למחר מביא אשמו כו' כדין מצורע בשמיני שלו והוא יום ס"א ומתנה עליו כו' ואוכל בקדשים מיד היינו אוכל בקדשים אחר ששים יום דקתני לעיל ומוכח בהדיא שיום הס"א בשמיני שלו ומוכח נמי דלמחרת זהו למחרת של ס"א והוא במקום יום שמיני לתגלחתו כדפרישית: **וסמיכה** ונסכין. פי' בקונטרס דבאשם ליכא סמיכה כדאמרינן במנחות פרק שתי מדות (דף נב.) ולא עיין בה דהתנן *כל קרבנות היחיד טעונין סמיכה חוץ מבכור ומעשר ופסח *ואיט אשם לא מפיק ובפרק כל הפסולין (זבחים דף לג.) פליגי אי סמיכת אשם מצורע דאורייתא או לא ומיהו לכ"ע סמיכה בעי ובפ"ב דנגעים (מ"ח) תנן בא לו [לאגף] אשם סומך ב' ידיו עליו והא דקאמר הכא ואותו אשם טעון סמיכה היינו באקופי ידא למ"ד סמיכת אשם מצורע לאו דאורייתא ומשום דסמיכתו חלוקה משאר אשמות קאמר הכי וכן נסכים נמי לא קתני משום ספקא דשלמים דהא תנן (מנחות דף צ:) דכל חטאת ואשם אין טעונין נסכים אלא שחטאתו ואשמו של מצורע טעונים נסכים אלא משום דחלוקה משאר אשמות קא חשיב לכל הנהו מילי דחלוק מינייהו: **כתוב** אחד אומר ישא ה' פניו אליך. א) לפי הפשט לא משמע שהקב"ה נושא את פניהם דלא כתיב ישא ה' פניך ומשמע שיפנה אליך *להשלים לך טוב ובספרי נמי דריש שיסיר הקב"ה פנים של זעם מיהו הש"ס חשיב ליה כאילו כתיב פניך וטפי ה"ל להש"ס לאקשויי מהנה נשאתי פניך גם לדבר הזה דלוט (בראשית יט) ומן וישא ה' פני איוב (איוב מב)*: **כאן** קודם גזר דין וכו'. תימה דבפרק מי שמתו (ברכות דף כ) קאמר אמרו מלאכי השרת לפני הקב"ה רבש"ע כתוב בתורתך אשר לא ישא פנים מפני מה אתה נושא פנים לישראל אמר להם לא אשא פנים לישראל אני אמרתי ואכלת ושבעת והם מדקדקים עד כביצה. משמע שמחלק בין עובדי כוכבים לישראל ואמאי לא משני כי הכא או הכא כהתם ויש לומר דלעולם שיטיה דהכא עיקר וקרא *דאמר לא ישא פנים מיירי בין בישראל בין בעובדי כוכבים אפילו קודם גזר דין שזהו קו המשפט ולישראל לאחר גזר דין אבל הוא נכנס להם לישראל לפנים משורת הדין ונושא להם פנים קודם גזר דין כדמשמע הכא מקרא דישא ה' פניו אליך ומלאכי השרת אמרו לפני הקדוש ברוך הוא למה נכנסת לישראל לפנים משורת הדין יותר מלעובדי כוכבים לישא להם פנים קודם גזר דין והשיב לא אשא להם פנים וכו': *°**כאן** בעושה תשובה וכו'. בספרי משני אהך קושיא כאן קודם גזר דין כו' ותימה דבר"ה פ"ק (דף יז:) אמר גדולה תשובה שמקרעת גזר דינו של אדם שנאמר ושב ורפא לו מיתיבי השב בינתיים מוחלין לו לא שב בינתיים פירוש קודם גזר דין אפילו הביא כל אילי נביות אין מוחלין לו ומשני לא קשיא הא ביחיד הא בצבור אלמא ביחיד אין תשובה מקרעת גזר דין של אדם ובשמעתין משמע דמועלת תשובה אפי' ביחיד דומיא דבני עלי ואפי' לאחר גזר דין דאילו קודם גזר דין פשיטא דהקב"ה מקבל תשובה ועוד דלהמיתם משמע לאחר גזר דין וי"ל דסוגיא דשמעתין כרבי יצחק דאמר *יפה צעקה (ג) בין קודם גזר דין בין לאחר גזר דין: **ואין** נציב מלח מטמא. משמע אבל אי לא הוה נציב מלח מטמא אפילו לרבי שמעון נמי איכא למימר דמטמא אפילו באהל וכן נמי ליון מערתא דרבי בנגלה בפרק חזקת הבתים (ב"ב דף נח.) אתי נמי כר"ש דלאחר מתן תורה דאיקרו ישראל אדם איכא לפלוגי אבל קודם מתן תורה אין חילוק והרב רבי משה מפונטייז"א פירש דבנזיר פרק כהן גדול (דף נד.) מרבי מתו בקבר קברי מתים שלפני הדבור אלמא קודם מתן תורה מטמא אע"ג דלא איקרו אדם ואי אפשר לומר כן דהך סוגיא דכהן גדול לא אתיא אלא כרבי שמעון דממעט להו מאדם ועוד או בקבר גבי נגע כתיב ואחר מתן תורה מטמאין קברי עובדי כוכבים במגע ולא אימעוט לרבי שמעון אלא מאהל והכי מסיק בפרק הבא על יבמתו (יבמות דף סא.) ונראה לפרש דלפני הדבור היינו קודם שנאמר פרשת אהל דהיינו קודם שהוקם המשכן כדאיתא בגיטין פ' הניזקין (דף ס.) שמונה פרשיות נאמרו ביום הקמת המשכן וחשיב פרשת פרה ופרשת טמאין [illegible] *): **מתים** לעתיד לבא צריכים הזאה. [illegible] (יחזקאל לו) וזרקתי עליכם מים טהורים [illegible]

מוסף רש"י

שחיטתו בצפון. כשאר אשמות, וטעון מתנת בהונות. כדין אשם מצורע, וסמיכה ונסכים כו'. כמותר שלמים, ונאכל לזכרי כהונה ליום ולילה. שמא אשם הוא (מנחות קה. ובעי"ז זבחים עו.).

[פסחים יג: גיטין יט: זבחים עב: כריתות כ:]

הגהות הגר"א

[א] גמ' ירבה בסחורה נמחק:

[ברכות כ: ר"ה יז: וש"נ]

[צ"ל והיתה לי העיר]

הגהות מהר"ב רנשבורג

א) תוס' ד"ה כתוב אחד אומר ישא ה' פניו אליך. [illegible]

[מנחות נב.]

[פי' תוס' קדושין [illegible] ד"ה [illegible] ודלמא אשם הוא וכו' ואשם אין טעון סמיכה כו' פ"ש]

לבסוף רש"א

[פי' תוס' ר"ה יז: סוף ד"ה אמר וכו' כתנו ישוב על זה]

נ"ל ולאחר

[דיבור זה שייך לעיל קודם ד"ה כתוב]

[ר"ס פח. יח.]

[illegible]

סמיכה ונסכים. פירש"י סמיכה משום שלמים דבאשם ליכא סמיכה כדאמרינן בפ' שתי מדות [illegible]

הגהות הב"ח (א) גמ' שלשה דברי אגדה כתוב אחד אומר כי לא אחפוץ [illegible]

[illegible]

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones